

Taka 100 smuglararar um árið

Tollararnir í Føroyum avdúka uml. 100 royndir at smugla um árið. Í onkrum føri hevur bótin verið yvir 30.000 kr.

Tað er lættari at vera tollari nú enn í 50unum, men okkurt kundi kortini verið betri. Vit hava tosað við yvirtollaran.

Nýggjársdag vóru liðin 30 ár, síðani Tolleftirlitið í Føroyum varð sett á stovn. Tann 1. januar 1949 vórðu fimm tollarar settir í starv. Teir vóru Hjørleiv Magnussen í Klaksvík, Einar Larsen í Tveroyri, Hans Sumberg í Vági, Gaard Jensen og John Kjærbaek í Havn. John Kjærbaek hevði frammanundan starvast sum tollari í Keypmannahavn, men hinir vóru óroyndir í at tollavgreidda skip. John varð tí av landsstýrinum settur sum leiðari av tolleiftirlitinum, og tá tveir tollarar komu aftrat 1. apríl sama árið varð John Kjærbaek gjørdur til yvirtollara.

Nú eru 13 tollarar í Føroyum, harav teir 7 í Havn. Tá flúgvingin byrjaði kom tolleiftirlit í Vágum og fyrri stuttum varð ein tollari settur á Skálafirðinum.

Aðrenn føroyska tolleiftirlitið kom, hoyrði tað undir politiið at tollavgreidda skip.

50ini vóru tung

Vit hava hitt John Kjærbaek, yvirtollara, og tosað við hann um arbeiðið hjá tollarunum í Havn. Hann sigur, at tað var ikki lætt at arbeiða sum tollari í byrjanini, serliga vóru 50ini tung. Fólki gekk nógv umborð á skipini, so tollararnir høvdu vakt umborð, meðan tey lógu inni. Arbeiðsdagurin bleiv tí ofta langur. Og tollarin noyddist eisini av húsum, tá skip komu um náttina,

men fyrri 10 árum síðani fingur teir eina vaktarskipan, soleiðis, at ein maður er á vakt fyrri midnátt og ein eftir.

— Men, sigur John Kjærbaek — tað er ov litið bert við einum manni um kvöldið og náttina. Fyri stovnin er tað kanska gott, tað er biligari, men við mugu eisini hugsa um teir menninar, sum skulu passa hesar vaktir. Tað er ofta ágangur á skipini eftir spiritusi og tað er ikki altíð líka tespiligt hjá einum manni at fara einsamallur umborð á fremmand skip og har kunna koma at standa yvirfyri 4—5 hálfvullum monnum. Tað er heldur ikki nógv mikið við einum manni, um okkurt serligt skuldi borið á.

Ongin tollari er settur í Havn síðani 1962.

»Goodwill» frá havnarverkinum

Tollararnir í Havn fluttu í 1970 í niðaru hæddina á Havnarskrivstovuni.

John Kjærbaek sigur, at um tað ikki var fyrri »goodwill» frá havnarverkinum, so høvdu teir ikki tak yvir høvdið. Hann leggur aftrat, at teimum manglar eitt hús á vestaru bryggju, so teir kundu havt ein mann har.

— Tað átti at verið ein maður á vestara økinum. Tað er kanska ikki altíð so nógv arbeiði har, men tað krevst at ansa eftir har eisini, til salt- og oljudampararnir leggja jú at vestanfyri. Um tað ikki

var, at menninir vóru so lagaligir og brúktu sínar egnu bilar at koyra yvir á vestaru bryggju, tá skip skulu avgreiðast har, so bleiv hetta okið illa røkt. Tá so ein maður er á vestara økinum, kann tað koma fyrri, at eg skal brúka hann hesumegin.

John Kjærbaek sigur, at havnarmeistarinn hevur lovað teimum eitt rúm í tí nýggja húsinum, sum havnarverkið skal byggja á vestara kaiøkinum.

— Men tað er ikki tað sama sum, um landsstýrið gjørdi okkurt munagott, so vit fingur sjálvstøðug holi.

England og Smyril

Tá Tjaldur og Drotningin sigldu millum Føroyar og grannalondini, fór ferðafólkið gjøgnum pakkhúsin á eystaru bryggju, tá tey komu í land í Havn. Tá bar til hjá tollarunum at kanna viðfarið hjá øllum. Men nú er øðrvísi vorðið. England og Smyril liggja við molan og har eru ringar umstøður at tolla, tí har er onki holi til taks. Við Englandi koma til dømis ofta eini 600 ferðafólk og tá ber ikki til hjá tollarunum at gera nakað munagott arbeiði, hóast teir fáa hjálp frá starvsfólki á Gjaldstovuni og tollarum aðrastaðni frá.

— Føroyingurin hevur altíð so nógv viðfari, so hann noyddist fleiri ferðir í land og umborð aftur, tí hann fær ikki borið alt í senn, sigur John Kjærbaek. Hann sigur, at á henda hátt verður talið av ferðafólki størri, tí nógv skulu fleiri ferðir gjøgnum tollin.

— Fyrr kundu vit sperra skipini av, men tað fáa vit illa gjørt nú og vit fáa ikki hjálp frá politin-

um til tess. Tað er ikki teirra uppgáva siga teir.

Væl áleiðis

John Kjærbaek sigur annars, at tað er lættari at vera tollari nú, við tað at fleiri eru settir. Hann sigur, at teir kortini ikki eru

komnir á mál við at betra arbeiðsumstøðurnar, men væl áleiðis.

Talið av smuglarum, sum verða avdúkaðir av føroysku tollarunum, liggur um 100 um árið.

— Men tað vóru fleiri fyrr, endar John Kjærbaek, yvirtollari.

Nýttárskvøða frá býráðsformanninum í Tórshavn

Nú farið verður um gáttina úr 1978 og inn í 1979 vil Tórshavnar býráð á hendan hátt nýta høvið at ynskja øllum borgarum eitt gott og eydnuríkt nýtt ár.

Tankar okkara leita til teirra, sum í farna ári hava mist teirra kærur, góðar kvinnur og menn, ið vit minnst við taksemi.

Býráðið takkar øllum borgarum í kommununi fyrri tað álit og tol, ið er vist móti býráðsins arbeiði, eins og vit takka einstaklingum, feløgum og stovnum fyrri teirra medvirkan at bota um viðurskiptini í kommununi.

Í árinum, sum nú er runnið út, er millum annað hent tað, at kommunan er vaksin enn meira, eftir at Hoyvík og Hvítanes eru komin aftrat, og fer hetta at bota nógv um møguleikarnar at fáa eina góða býarskipan.

Arbeiði má sigast at hava verið til øll, ið ikki eru bangin fyrri at fara til verka. Alt hevur ikki gingið so skjótt og væl, sum ein kundi ynskt, og er hetta í vissum fornum orsakað av tørvandi arbeiðsmegi — ov litið av fólki.

Eitt av teim málum, ið býráðið í farna ári hevur arbeiðt við, er at broyta almennu byggisamtyktina og at útvega byggibúgvinn grundstykki í komandi ári. Tað er bráðneyðugt, at fólk fáa høvi at byggja sær hús. Men bert hús ella íbúðir eru ikki nógv mikið, fólk skal ikki bert búgva, men eisini arbeiða og liva í býnum, og tí er eins neyðugt við okjum til handil og idnað og til frítíðaraktivitetir. Einstaklingar, feløg og stovnar eiga saman við býráðnum at loysa hesar spurningar.

Ferðslan

Vit fara nú inn í eitt nýtt

ár við mongum og stórum tøkum, ið skulu takast, so at býurin skal trívast í komandi árum. Ferðslan í býnum er økt nógv meira enn nakar fyrri fáum árum síðan kundi hugsa sær til. Nú verður størsta hond skjótt lögð á arbeiðið við at fara vegin úr Jóanes Paturssonargøtu yvir í R. C. Effersøesgøtu, soleiðis at ferðslan eystur og vestur kann vera á hesum vegi, og minni enn higartil á teim smølu vegunum í miðbýnum. Men aftur her er tað so, at hetta er ikki nógv mikið, og tí hevur í longri tíð verið arbeiði við einum ringvegi, sum nú er komin so langt, at hann er útboðin. Miðstaðar-økið uppi á Hálisi er við at verða útbýgt við stórum bygningum, ið húsa stórum fyrirkomum, ið koma at draga ferðsluna til sín, og sama kann skjótt sigast um okið beint eystan fyrri hetta, og tí er neyðugt at Hoyvíksvegur, R. C. Effersøesgøta og ringvegurin koma at bera eisini hesa ferðslu.

Skúli, ellisheim og svímjhhóll

Í eysturbýnum er hesi seinni árin bygt nógv, og nú Kommandsmýra er komin aftrat, er Eysturbýurin vorðin rættuliga fólkurikur. Tí er neyðugt við nýggjum skúla har, og varð fyrri nokrum árum síðan farið undir Eysturskúlan, sum nú er við at verða tikin í nýtslu alur sum hann er. Fyri tíð síðan varð 1. byggistig avhendað, so nú er við at verða liðugt har yviri. Eitt stórt og kostnaðarmikið arbeiði. Tórðarðsgøta er ferd úr vegnum Yviri við Strondniðan í Skulagøtu, og Stofallagvegurin úr Skulagøtu yvir í Fútalág er í gerð, so hann kemur um stutta tíð at verða

trý á gøtuni

Hvat er títt nýggjarsynski?

Johannes Álvheyg, blákrösskrivari.

— Mitt ynski er, at Blákröss fær eitt alkoholheim her í landinum, so at vit kunna viðgera tey, sum liða undir alkoholi, og tað er tørvur á einum tilik-um.

Guttorm Djurhuus, stjóri.

— At vit fingur eitt friðarár í ár, tað man helst liggja teimum flestu á hjarta, tí vit hava ongantíð havt so nógv kriggig gangandi sum nú.

Torbjørn Benjardøgg, arbeiðsformaður.

— At tað framvegis verður arbeiði nokk til allar hendur og at vit fáa ein framhaldandi framburð.

Nakað av skrivstovuarbeði hava tollararnir eisini. Her hyggur Ditlev Dam í nøkur skjøl, aftanfyrri er John Kjærbaek, yvirtollari.

Fyrsta skipið, tollararnir í Havn vóru umborð á, var Dronning Alexandrine. Tað var 7. januar 1949.

Framhald á síðu 11